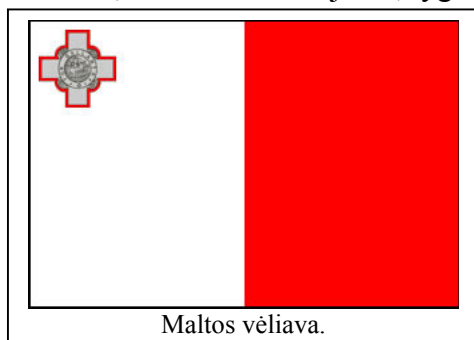

4. Lietuvos Argonautai, arba 7-ios jūros per 6-ias savaites. IV-a dalis. Malta 4.1. Valeta

Geriausias būdas keliauti šiais laikais – Internetas. Ypač Google Earth. Ten pilna puikių nuotraukų, kad galėtum pažiūrėti – ko gali tikėtis nuvykęs į svečių šalį, arba kur gali pažiūrėti tai, ko nematei aplankęs svečių šalį. Norint nukeliauti nuo Kretos iki Maltos tereikia keleto “pelės” veiksmų. Trupuči padidinti Kretos mastelį, užėti ant Maltos ir sumažinti mastelį – Valeta ant tavo stalo laukia tavęs su visomis grožybėmis.

Tad kodėl mes keliamume o po kelionės atrandame: šito mes nematėme, šito net nesitikėjome, lyg ir

O mes domimės delfinais.

buvome, o lyg ir nebuvo. Ir esant visiems šiems nepatogumas, visgi, kodėl Internetiniai keliautojai su pavydu žvelgia į tuos, kurie buvo nukeliavę kažkur gyvai? Tegaliu spėlioti iš to, ką pats jaučiu – niekas nepakeis kelionės skonio, kvapo ir išgyvenimų.

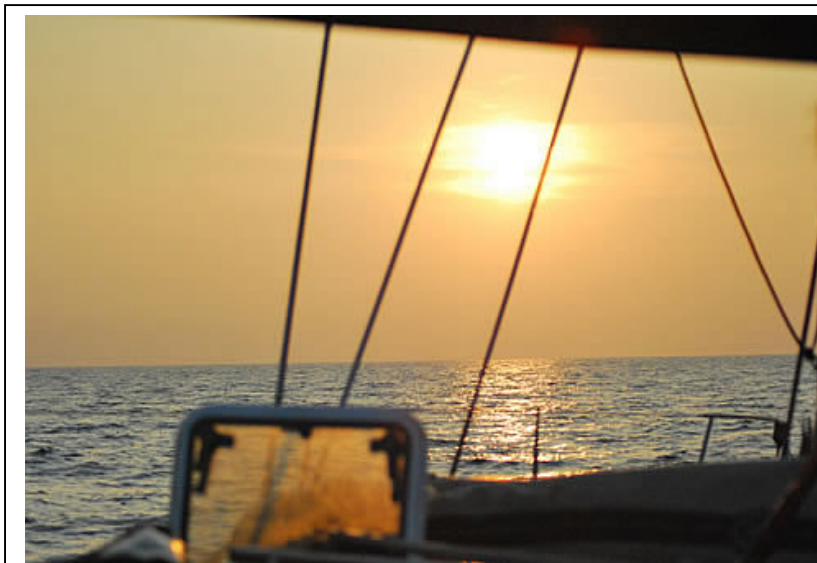
Kas yra svarbiausia gyvenime? Atsakymas – išpūdis. Dėl šio išpūdžio tūlas gali išleisti visą kapitalą, o kai kam užtenka ir tiek nedaug, kiek gali nusakyti vienu žodžiu –

kelionė. Kelionė ir dar kartą kelionė.

Bet kelionė, kaip ir geros kokybės kolekcionavimas, neturi tapti manija ar aistra. Kelionėms nereikėtų išleisti viso savo kapitalo, elgtis protingai ir pamatuotai, kitaip kelionių agentūros arba vietiniai svetimuose kraštuose “nurengs” taip, kad nebus už ką grįžti namo.

Viduryje jūros sutiktas jūros vėžlys.

Dangus į vakarą visą laiką padūmavęs, nors dieną būna giedra ir saulėta.

Išplaukus iš Kretos svetingo mieto Chanijos rugpjūčio 30 dieną 15:00, mes pasiekėme Valetą Maltos saloje tik rugsėjo 2 dieną 12:55. Veik po 3 pilnų parų (be 2 valandų), nuplaukę 508 jūrmyles (matuojant ploteryje tiesiąja buvo 468 jūrmylės).

Ką mes veikėme toje tuščioje jūroje tris paras? Paskaičius laivo žurnalą viskas paaiškėja. Mes gyvenome jūra ir

Keistas fenomenas. Nors atmosferos slėgis pastoviai aukštas, vakare susikaupę Alto Cumulus debesys nedingsta visą naktį, keldami širdyje nerimą – o gal audra ateina...

skaitėme jūrą, kuri taip ir liko neperskaityta, nes kiekvieną minutę, valandą ir dieną ji yra parašoma iš naujo. Štai kodėl neatsibosta plaukti.

Truputį kylam į vėją nes tikimės, kad vėliau jis suksis į rytus (plaukiame į vakarus). Širdyje kiek nerimauju, nes kroatai pripasakojo istoriją, kai plaukusieji nedaplaukė iki Maltos nes pateko į dviejų dienų štormą. Tad apsisuko ir grįžo namo. Kaip ne kaip tokie pavyzdžiai verčia

būti atsargiam. Patempiam bures, pakoreguojam kursą. Vėl atleidžiame, truputį krentame, plaukiame bučiau bet išilgiau bangos ir greičiau. 6,7 mazgo tik su burėm. Išplaukus iš Egėjo jūros Meltemio¹ įtakotas vėjas iš tikro pasisuko į NNE ir su pakeleivingu vėju, padedami burių o kartais ir variklio, ramiai sklendžiame tikslo link.

Jūroje sutikome ne tik delfinų, bet ir jūros vėžlį. Greitai apsisukome,

Valeta. Uosto vartai.

Neįprastas uosto vaizdas. Kur kranai, žemsiurbės ir traukinių vagonai?

norėjome išsimaudyti kartu su vėžliu, bet jis kažkur panėrė – tiek jį ir tematėme. Bet vis tiek išsimaudėme ten, kur kojom dugno nepasieksi – po mumis 3 kilometrų gylio bedugnė. Vanduo šiltas, gaivinantis. Jūra rami – galima maudytis. Jei jūra banguoja, maudytis nepatartina dėl dviejų priežasčių. Pirmą, linguodamas laivas juda mazgo greičiu į priekį ir pražiopsojus tenka jį vytis iš visų jėgų. Antra, banga kilnoja laivą ir plokščias laivagalys, krisdamas nuo

¹ Meltemi – vyraujantis Egėjo jūroje šiaurės krypties vėjas

bangos į vandenį, šaudo purslais tiesiai į akis. O kildamas gali patempti rankų raiščius, jei spėjai tik išikibti į laiptelius, bet nespėjai laiku padėti koją ant laiptelių skersinio. Jėga, su kuria kilsteli žmogų laivas iš vandens – lygi laivo tonažui, t.y., jei laivas sveria 19 tonų (toks jo plūdrumas), tai jis ir gali truktelėti 19 tonų jėga. O ji per didelė žmogaus raumenims. Reikia tai žinoti ir būti atsargiam. Lygiai kaip būti atsargiam esant bangavimui

O laivai – kaip namai.

Valetoje jautiesi lyg muziejuje.

priplaukus prie laivagalio. Juk tarp bangų patekęs laivagalys krenta žemyn kaip 19 tonų (na, aš čia truputį sutirštinu spalvas ir mokantys skaičiuoti paprieštarautų, bet rezultatas, t.y. krentančio į tarpubangį laivagalio smūgis gali būti matuojamas tonomis).

Atmosferos slėgis visą laiką aukštas. Dienomis giedra ir kaitina saulė, o į vakarą pradeda kauptis Alto

Cumulus², kurie nedingsta visą naktį. Dangus atrodo grėsmingai, tačiau jokių pakitimų nevyksta. Šis

fenomenas, kai aukšto slėgio zonoje naktimis debesuota kaip prieš orų pasikeitimus, man pasitaikė pirmą kartą. Gal tai Viduržemio jūros ypatumas? Gal netolimos Afrikos žemyno įtaka? Nežinau. Bet atrodo neįprastai ir todėl man kelia nerimą. Juk žmogus bijo ko? Ogi to, ko nesupranta.

Grand Harbour Marina. Fantastiniai kadrai su Lietuvos vėliava.

² Alto Cumulus – viduriniai kamuoliniai debesys.

Grand Harbour Marinos laiveliai poilsiautojams.

Kas kartą gyvenime pamatė Malta, o tiksliau jos sostinę Valetą, gali laikyti, jog jam pasisekė pabuvoti mieste-muziejuje. Toks jausmas apima tik įplaukus į uostą, kuris atrodo gana neįprastai. Įsivaizduokite, kad laivai švartuojasi barokinio šedevro grožio bažnyčios kieme, kur vietoj grindinio – vanduo. Toks apima

šventvagiškas jausmas. Lyg stovėtum muziejuje. Aišku, ne visas miestas toks. Taip atrodo Grand Harbour Marina, kurioje stovėjome (Vittoriosio rajonas). Dar galima buvo sustoti Msidoje (VHF9).

Atvykimo procedūra, aprašyta locijoje ir skamba sekančiai. 10 jūrmylių atstumu reikia susisiekti su uosto tarnybomis. Šaukinys “Valetta port control”. Radijo kanalas VHF12 arba 9. Įspėti apie atvykimą. Jums parekomenduos susisiekti dar kartą, kai būsite 1 mylios atstumu nuo uosto. Toliau – plaukiant

Vietinis laivelis, kuriuo vežiojami turistai.

į Msida arba Grand Harbour Marina – susisiekti su marina kanalu VHF9.

Bandžiau bendrauti per raciją, bet niekas neatsakė. Ir tai ne pirmas kartas. Uosto viršininkas, paklaustas Marinoje ar girdėjo mūsų šaukinius, atsakė kad ne. Greičiausiai kokia nors mūsų radijo problema. To taip ir neišsiaiškinome. Tačiau ir be radijo ryšio procedūros

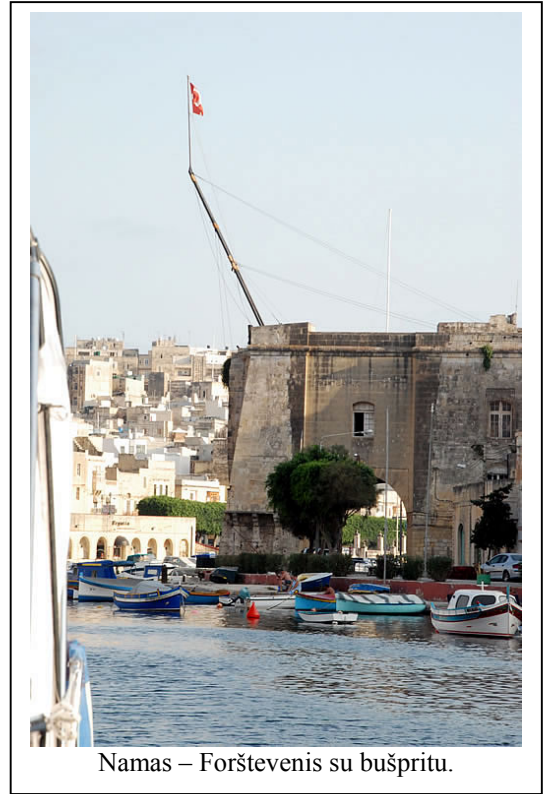
Jachtklubas miesto centre.

nevykdymo ramiai įplaukėme į uostą, susiradome vietą ir neturėjome jokių priekaištų nei iš marinos, nei iš uosto LET (Laivų Eismo Tarnybos, arba angliškai VTS – Vessel Traffic Service) . Ko gero mažoms privačioms jachtoms tai nėra būtina. Na, o dideliems laivams, kurie didesni už Valetos pastatus, be abejo tokie išankstiniai pranešimai yra būtini. Juk Valetos uosto akvatorijoje gali sukintis ne vienas didelis laivas. Taip pat mačiau iš uosto akvatorijos kylančius ir besileidžiančius hidroplanus.

Valeta mus pasitiko stebinančiu seno baroko stiliaus pastatų grožiu. Tačiau senoviniuose pastatuose yra visas šiuolaikinis komfortas: internetas, oro kondicionieriai. Viskas, kas priklauso.

- Einam į miestą,- pavadino Ričardas.
- Einam.

Taigi, išeinam į krantinę, lendam į kažkokią tarpuvartę, patenkame į galinį kiemą, kur pro duris matosi restorano virtuvė. Sienoje matau lifto duris. Kylame į antrą aukštą. Patenkame į vidinio kiemo

Namas – Forštevenis su bušpritu.

Valeta – vėliavų miestas.

balkoną, iš kurio per kaltinius geležinius vartelius tiesiai į senamiesčio rangytas gatveles. O šios gatvelės, nors ir šalutinės, tvieskia pavyzdine švara ir lygiai tokiomis pačiomis barokinėmis grožybėmis. Namai papuošti lipdiniais, balkonais, varpinėmis ir t.t.

Praėję kelias gatveles patenkame į aikštę, kurioje yra dvi kavinės, daržovių ir buitinių prekių parduotuvėlė. Kavinėse lauke prie staliukų sėdi tik vietiniai. Noras vidury

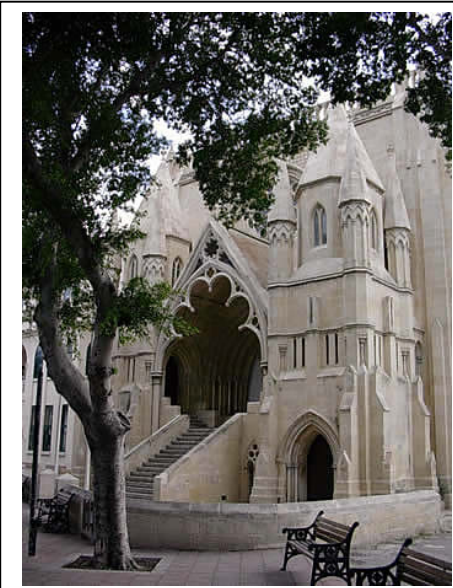
dienos. Matyt jie niekur nedirba.

Dauguma apsirengę pagal vyraujantį klimatą – marškinėliai ir lengvos kelnės. Dauguma tatuiruoti nuo galvos iki kojų. Sėdame prie staliuko kavinėje Prieina jauna padavėja. Užsisakome proseko³. Po vieno butelio mums su Ričardu, Tomu ir Mindaugu jau gerai. Aš nutariu nueiti į laivą pasiimti fotoaparato. Deja, visos nuotraukos iš Vittoriosos rajono, kuriame

³ Prosekas – lengvai šampanizuotas sausas vynas.

yra Grand Harbor Marina, kažkur dingę. Tiesiog per didelis nuotraukų kiekis ir, matyt, kažkurios buvo netyčia ištrintos keliaujant joms per kompiuterius ir atminties piršteliu. O gaila, nes Vitorioso rajonas skiriasi nuo likusios Valetos. Tai muziejų muziejus. Man – pats gražiausias rajonas. Mažai lankomas turistų, ir todėl labai savitas, gražus ir jaukus.

Įprastas Valetos “užkampis”.

Kai grįžau su fotoaparatu, mano įgula jau tvarkė antrą proseką butelį (10 eurų). Lėtai, kaip ir įprasta karštuose kraštuose. Taip ramu ir gera man nebuvo niekur kitur viduržemio jūros miestuose. Gaila neliko nuotraukos, kurioje užfiksuota į seną ispanę panaši moteris, besivėduojanti vėduokle ir besišnekučiuojanti su pagyvenusiu vyriškiu. Vaizdas joje puikiai perduoda

tą atmosferą, kurioje mes tiesiog maudėmės iš malonumo.

Po trečio proseko

mums atėjo lengvo nuovargio jausmas ir, matyt kaip įprasta Valetoje, mes grįžome į laivą pailsėti. Nuostabi diena.

Vakare iškvietėme taksi, kad nuvyktume į susitikimą su vietiniais. Atvažiavo autobusiukas ir dar viena lengvoji, nes netilpome į autobusiuką. Kelias nuo Grand Harbour iki centro neartimas. Teko palėkti ir greitkeliu, pavingiuoti perpildytomis gatvėmis. Bet, pagaliau, mes

Valetos balkonai.

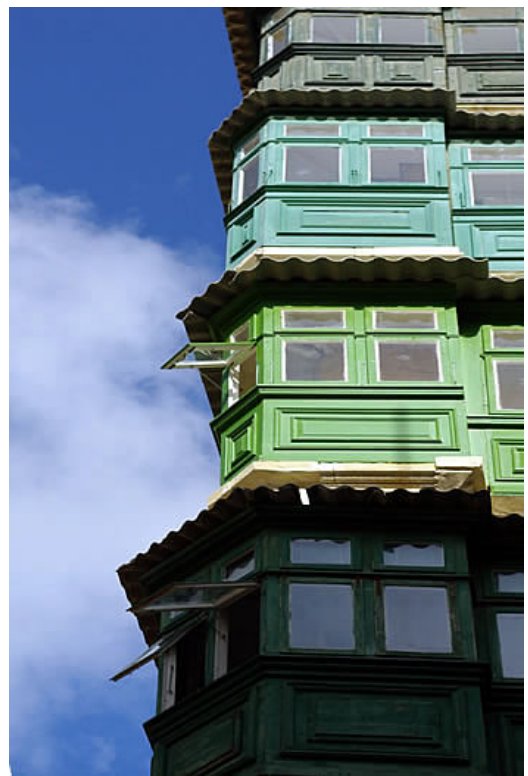
Tai – balkonų miestas.

mie
sto
cent
re.
Vai
zda
s

kitoks, nei Vitorioso. Bet vis vien gražu. Čia daug parduotuvių, didelės vitrinos, minios žmonių ir nėra to Vitorioso ramios popietės grožio. Taksistas paima iš mūsų sutartą mokesčių ir nustebina mus, kad papildomas lengvasis automobilis nieko nekainuoja. “Tai mano tėvas prisijungė man padėti, nes visi nebūtumėte tilpę”, - nuoširdžiai parodo savo rūpestį mumis jaunas taksistas. Pakalbame su jo tėvu. Tėvas pensininkas, didžiuojasi savo sūnumi.

Kiek teko patirti santykiuose su Valetos gyventojais – jie visi geranoriški ir sąžiningi. Marina nenulupo baisių pinigų, atėjęs santechnikas Mario de Battista už darbą ir atėjimą paėmė vos 20 eurų ir nenuplėšė už remontuojamo tualetu atsargines dalis (aš juk žinau kainas). Tarkime, Porto Červo, tai jau buvo visiška anarchija. Ten už tepalų keitimą variklyje teko pakloti 150 eurų. Filtrą ir tepalus turėjome savus. Kas žino koks tai darbas, tikrai nustebts. Jis vertas 30-40 litų, arba apie 10 eurų. Už boilerio apžiūrą ir remontą, kuris nedavė naudos, paklojome 400 eurų. Baisu. O Valetoje – viskas įkandama, neapgaudinėjama. Todėl malonu. Santechnikas ne tik sutvarkė tualetą, bet ir paliko vizitinę – jei kas, jis tvarko ir elektrą.

Po susitikimo vakare nutarėme pasinaudoti viešuoju transportu, kuris irgi išpūdingas. Pagrindė tai praeito šimtmečio 50-70 metų gamybos autobusai, kurie nudažyti geltonai. Kiekvienas autobusas turi savo vardą, o jo vairuotojas elgiasi su autobusu lyg su šeimos nariu. Tokia jaučiasi jo meilė šiam

Aišku, visur reikia turėti saiką. Yra vietų Valetoje, kur su balkonais aiškiai “persūdyta”.

Valetos autobusai yra 50-70 metų gamybos, turintys savo vardus.

senam geležies gabalui, jaukiai dvelkiančiam dyzeliniu kuru. Juk technika. Jai priklauso turėti kvapą. Senas dyzelinis variklis, dirbdamas žemais apsisukimais važiuojant į kalną maloniai ir galingai urzgia. Jaučiasi jo skleidžiama vibracija – taip sunkiai jis uždirba savo šeimnininko pragyvenimui. “Ne vakar” pagamintas autobusas tvarkingas ir švarus.

Durys važiuojant neuždaromos. Važiuojant

pučia vėjukas, bet jis toks šiltas, kad net nevėsina, nors jau vakaras.

Į mariną grįžtame jau sutemus. Nuo kalniuko atsiveria nuostabus vaizdas į apšviestą mariną. Gyvenimas atrodo nuostabus.

Rugsėjo 2 dieną vyksta komandų pasikeitimas. Jau trečia komanda keičiasi. Jos rūpesčiai – įprasti. Maistas. O senos komandos rūpestis – palikti švarų laivą, rasti skalbyklą patalynėi išskalbti, pripilti kuro. Antra komanda plaukė 9 paras ir nuplaukė 768 jūrmyles.

Patalynė išsiskalbė laiku, kaip ir buvo sutarta. Vaikinas atvežė viską prie laivo su ratukais. Jokio vargo, tik susimokėk.

Kuro įpilti plaukėme į kitą gretimą uostelį, kuriame yra plaukiojantis laivas-degalinė. Degalinėje gyvena šlubas, šveplas ir žvairas degalinės prižiūrėtojas ir jo katinas. Kas

keisčiausia, kad šis nelaimėlis yra sveikas ir jaunas vaikinąs. Bet toks susivėlęs, kaip ir jo katinas. Matyt jokia moteriškė nežiūri į jo pusę, tai ir nesistengia atrodyti bent daugmaž padoriai.

Prisišvartuojame, prisipilame 224 litrus (tiek išnaudojome nuo Chanijos). Kaina – pigiausia viduržemyje – 0,99 už litrą. Galima piltis ir dar pigiau, jei išplauki iš Europos

Laivas degalinė, kur dyzelinas kainuoja 0,99 euro/ltr.

Sena komanda padeda krauti maisto atsargas.

susimokėti už tą patį kurą. Ir nesvarbu – kiek pylei Olandijoje. Vis tiek esi kaltas ir turi mokėti už visą kuro bako talpą. Tad “nekainuojančiais” malonumais jau seniai nesinaudoju. Priedo, kad 0,99 euro už litrą kuro ir taip dievo dovana. Nėra ko čia ieškoti dar didesnės naudos.

Grįžtame į Grand Harbour Marina. Sena įgula tempia dėžes – padeda naujai. Nauja įgula dar nesusigyvenusi ir maisto vilkimas į laivą jai

Sąjungos. Tačiau aš žinau, kaip kartais atsirūgsta neakcizinis kuras, jei nežinai kitų šalių tvarkos. Pavyzdžiui, Olandijoje visoms privačioms jachtoms galima piltis neakcizinį kurą. O Vokietijoje – ne. Vokiečiai tai puikiai žino ir pirmu reikalu, ką jie daro tikrindami jachtą atplaukusią iš Olandijos, – paima kuro mėginį. Jei dyzelinas spalvotas, išrašo baudą. O bauda lygi kuro bako talpai litrais, padauginta iš dyzelino kainos. T.y. turi antrą kartą

Ar esate prisišvartavęs barokinės bažnyčios kieme (tarkime Petro ir Povilo Vilniuje)? Valetyje šį jausmą galite išbandyti.

Grand Harbour Marina naktį.

atrodo ne kaip malonus užsiėmimas, o kaip prievolė, kurios gal reikia vengti, nes gal ateityje per daug nuoširdiems bus užkraunami visi nuobodūs darbai.

Naujoje įguloje net trys merginos. Jos elgiasi rezervuoti. Tai ne buvusi vyriška kompanija. Joms reikia būti gražioms. Viena iš merginų su didžiule video kamera, štatyvais ir kitokiais pribumbasais. Jos vardas Neringa. “Aš darysiu viską, tik ne valgyti”, - pareiškia iš karto. Nors ir to žadėto “visko” ji nedaro. Visur vėluoja, kažką filmuoja. Labai susirūpinusi viskuo, tik ne savo įgula.

Neįtikėtina,
kaip plaukimas
jachta keičia
žmones. Tai
pasimato labai
greitai – jau po
kelių dienų.
Tarkime, Neringa
po trijų dienų
nieku daugiau
neužsiėmė apart
maisto gamybos.
“Aš dar niekada
tiek daug
negaminau, o tuo
labiau tokiai
govėdai vyrų”, - jos
komentaras. Kiti
savo pokyčius

Bažnyčios ir vėliavos naktį. Valeta. Malta.

parodo kiek vėliau. Jolanta iš antros komandos prabilo tik devintą parą. T.y. jau Valetyje. Iki tol tylią moterį Valetyje nebuvo galima sustabdyti. Ji kalbėjo ir kalbėjo. “Pramušė”, - pasakė Jolanta ir mes visi pamatėme, kokia ji nuostabi. Kaip moka džiaugtis gyvenimu. Fantastika. O Tėvas (Sigitas). Pradžioje įtarus bei krūtas, gale tapo tikru “savu” žmogumi. Jis tiek pasikeitė,

kad pasidarė paslaugus, draugiškas ir linksmas. Išgaravo visi darbai ir rūpesčiai iš galvos. Padėjo telefoną į šalį, o jei ir atsiliepdavo – komentarai būdavo trumpas: “Grišiu, išsiaiškinsime. Dabar aš atostogauju”.

Štai tokia nuostabi yra Valeta.

Valeta. Malta. Vakarėja, o mums laikas išplaukti.

Tačiau grafikas mus spaudžia negailestingai ir mes žūt būt turime palikti Malta. Išplaukiame naktį, rugsėjo 3 dieną, ketvirtadienį 22:30 atrišame švartovus ir pajudame iš uosto. Gaila. Uoste verda gyvenimas, šviečia milijonai žiburių, o mes išplaukiame į tamsą. Į Sardiniją.

Sekantis mūsų uostas – Porto Červo, iki kurio 474 jūrmylės generaliniu kursu, 3 paros, arba 68 valandos plaukimo.

IV-os dalies pabaiga. V-a dalis – Sardinija.